

Khuôn khổ pháp lí hiện hành về dạy học trực tuyến

Nguyễn Tấn Đại

Phòng thí nghiệm liên đại học về khoa học giáo dục và truyền thông (LISEC)
ĐH Strasbourg, Pháp, 11/2021

Chương trình
đào tạo giảng viên
về phương pháp và
công cụ dạy học
trực tuyến,
Đại học Quốc gia
TP. HCM

Chuyên đề
**“Thiết kế khoá học
trực tuyến chuẩn hoá”**

Khuôn khổ pháp lí hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

- **Các quy định riêng về dạy học trực tuyến và đào tạo từ xa:**
 - **Thông tư 12/2016/TT-BGDĐT** ngày 22/04/2016 của Bộ GD&ĐT Quy định Ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý, tổ chức đào tạo qua mạng
 - **Thông tư 10/2017/TT-BGDĐT** ngày 28/04/2017 của Bộ GD&ĐT Ban hành Quy chế đào tạo từ xa trình độ đại học
 - Đại dịch COVID-19:
 - **Công văn 795/BGDĐT-GD&DH** ngày 13/03/2020 của Bộ GD&ĐT V/v: triển khai công tác ĐTTX ứng phó với dịch Covid-19
 - **Công văn 988/BGDĐT-GD&DH** ngày 23/03/2020 của Bộ GD&ĐT V/v: đảm bảo chất lượng ĐTTX trong thời gian phòng chống dịch Covid-19
 - Các **công văn 707/BGDĐT-GD&DH** ngày 26/02/2021 và **2077/BGDĐT-GD&DH** ngày 20/05/2021 (Tổ chức hoạt động dạy học và đánh giá tốt nghiệp trong thời gian dịch COVID-19)
 - **Thông tư 39/2020/TT-BGDĐT** ngày 09/10/2020 của Bộ GD&ĐT Quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo từ xa trình độ đại học
 - **Thông tư 09/2021/TT-BGDĐT** ngày 30/03/2021 Quy định về quản lý và tổ chức dạy học trực tuyến trong cơ sở giáo dục phổ thông và cơ sở giáo dục thường xuyên

Khuôn khổ pháp lí hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn
chất lượng

Các quy định về kiểm tra
đánh giá

Các quy định về thời lượng
đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

- **Các quy định khác có liên quan đến đào tạo trực tuyến và đào tạo từ xa trong nước:**

- **Thông tư 04/2016/TT-BGDĐT** Quy định về tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo các trình độ của giáo dục đại học
- **Thông tư 20/2020/TT-BGDĐT** Quy định chế độ làm việc của giảng viên cơ sở giáo dục đại học
- **Thông tư 08/2021/TT-BGDĐT** Ban hành Quy chế đào tạo trình độ đại học, thay thế cho:
 - **Quyết định 25/2006/QĐ-BGDĐT** Ban hành Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy
 - **Quyết định 43/2007/QĐ-BGDĐT** Ban hành Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy theo hệ thống tín chỉ
- **Thông tư 123/2009/TT-BTC** Quy định nội dung chi, mức chi xây dựng chương trình khung và biên soạn chương trình, giáo trình các môn học đối với các ngành đào tạo Đại học, Cao đẳng, Trung cấp chuyên nghiệp
- **Thông tư 194/2012/TT-BTC** Hướng dẫn mức chi tạo lập thông tin điện tử nhằm duy trì hoạt động thường xuyên của các cơ quan, đơn vị sử dụng ngân sách Nhà nước

Khuôn khổ pháp lí hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

• Điều kiện cần để triển khai ĐTTT và ĐTTX

Phương diện	ĐTTT (thông tư 12/2016)	ĐTTX (thông tư 10/2017)
Hạ tầng kĩ thuật	Có cổng thông tin đào tạo qua mạng: cung cấp thông tin liên quan đến ĐTTT (quy chế, quy định, chương trình, kế hoạch, thời khoá biểu, hướng dẫn...)	Trang thông tin điện tử được cập nhật thường xuyên: công khai cam kết chất lượng, điều kiện đảm bảo chất lượng, học phí, các khoản thu khác...
	Có hệ thống máy chủ và hạ tầng kết nối Internet	Có phòng kĩ thuật và các thiết bị cần thiết phục vụ phương thức ĐTTX
	Có hệ thống quản lí học tập: nội dung; quản lí điểm, tiến trình học tập; diễn đàn	Có hệ thống kĩ thuật hỗ trợ thực hiện ĐTTX: thông tin; nội dung; giám sát; quản lí; kiểm tra, đánh giá; kết nối; thư viện, tài liệu...
	Có hệ thống quản lí nội dung học tập	
	Có kho học liệu số	
Đội ngũ nhân sự	Có đội ngũ cán bộ kĩ thuật, am hiểu các hệ thống ứng dụng CNTT trong ĐTTT	Có trạm đào tạo từ xa
	Có đội ngũ cán bộ thiết kế học liệu, am hiểu quy trình thiết kế, sản xuất học liệu	Có đơn vị sản xuất học liệu
	Có đội ngũ giáo viên xây dựng bài giảng, nắm vững kĩ năng DHTT	Có đội ngũ giảng viên, cán bộ hỗ trợ học tập, cán bộ quản lí... theo đúng yêu cầu của chương trình ĐTTX, được bồi dưỡng kĩ năng và phương pháp về giảng dạy và quản lí ĐTTX
	Có đội ngũ cán bộ cố vấn học tập, am hiểu các hoạt động ĐTTT	

Khuôn khổ pháp lý hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

• Điều kiện cần để triển khai ĐTTT và ĐTTX

Phương diện	ĐTTT (thông tư 12/2016)	ĐTTX (thông tư 10/2017)
Quy chế điều hành	Có quy chế ứng dụng CNTT trong quản lí, tổ chức ĐTTT, nêu rõ: quy trình tổ chức thực hiện ứng dụng CNTT trong quản lí, tổ chức ĐTTT; quy định quản lí, vận hành các hệ thống CNTT; chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm các đơn vị, cá nhân tham gia ĐTTT; quy trình thẩm định học liệu số...	Có hệ thống ĐTTX xây dựng hoàn chỉnh, phù hợp với phương thức ĐTTX lựa chọn
		Có chương trình ĐTTX hoàn chỉnh, kế hoạch đào tạo toàn khoá và đề cương chi tiết từng học phần phù hợp với phương thức ĐTTX
		Bộ máy điều hành ĐTTX đảm bảo quản lí, giám sát quá trình giảng dạy, học tập, thi, kiểm tra, đánh giá, cấp bằng
		Có đơn vị khảo thí với ngân hàng đề thi đầy đủ và quy trình khảo thí độc lập
Nội dung, phương pháp dạy học	Học liệu số bám sát mục tiêu đào tạo, có tính sư phạm cao, dễ dùng; cung cấp trực tuyến, qua mạng nội bộ, thiết bị ngoại vi, khuyến khích áp dụng các chuẩn quốc tế SCORM, AICC...	Đảm bảo sự tương tác giữa người học với giảng viên, giữa người học với người học
	Thủ trưởng cơ sở đào tạo quyết định các môn học, học phần được phép ĐTTT, với khối lượng, nội dung và cấu trúc kiến thức tương đương với các học phần thuộc chương trình cùng ngành học, cấp học	Đảm bảo ít nhất bốn hoạt động học tập chính: tham dự buổi học, buổi hướng dẫn, seminar và hội thảo; học tập những nội dung từ các học liệu chính và các học liệu bổ trợ; thực hiện các hoạt động học tập và làm các bài tập đánh giá; tham vấn và đặt câu hỏi với các giảng viên
Thi cử, kiểm tra, đánh giá	-	Quy trình kiểm tra, đánh giá phải phổ biến trước để đảm bảo người học hiểu được các yêu cầu cần thiết
		Thủ trưởng cơ sở đào tạo quy định hình thức đánh giá tiến trình và giữa kì dựa vào quy định đào tạo chính quy và phù hợp với ĐTTX
		Thi kết thúc học phần tập trung, có giám sát
		Đề thi kết thúc học phần lấy trong ngân hàng đề thi chung với hệ chính quy

Nguồn: tác giả tổng hợp từ các thông tư số 12/2016 và 10/2017 của Bộ GD&ĐT

Khuôn khổ pháp lí hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

❖ So sánh tiêu chuẩn chất lượng ĐTTX và đào tạo chính quy:

Tiêu chuẩn		Số tiêu chí		Các tiêu chí tương đồng	
TT.39	TT.04 & AUN	TT.39	TT.04 & AUN	TT.39	TT.04 & AUN
1. Mục tiêu và chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo	1. Mục tiêu và chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo	2	3	1.1 1.2	1.1 Ghép 1.2 và 1.3
2. Bản mô tả, cấu trúc, nội dung chương trình đào tạo	2. Bản mô tả chương trình đào tạo	3	3	2.1 2.2	Kết hợp 2.1 và 2.3 Kết hợp 2.2 và 2.3
	3. Cấu trúc và nội dung chương trình dạy học			2.3	Ghép 3.1, 3.2 và 3.3
3. Hoạt động dạy và học	4. Phương pháp tiếp cận trong dạy và học	4	3	3.1 3.2 3.4	Một phần 4.2 4.2 Chi tiết hoá 4.3
4. Hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của người học	5. Đánh giá kết quả học tập của người học	7	5	4.2 4.3 4.4 4.5 4.6 4.7	5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 8.3
5. Đội ngũ giảng viên, nghiên cứu viên, trợ giảng	6. Đội ngũ giảng viên, nghiên cứu viên	7	7	5.1 5.2 5.5 5.6 5.7	Phần lớn từ 6.1 6.3 Kết hợp 6.2 và 6.4 6.5 6.6
6. Đội ngũ nhân viên	7. Đội ngũ nhân viên	5	5	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	Phần lớn từ 7.1 7.2 Phần lớn từ 7.3 7.4 7.5

Khuôn khổ pháp lí hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

❖ So sánh tiêu chuẩn chất lượng ĐTTX và đào tạo chính quy:

Tiêu chuẩn		Số tiêu chí		Các tiêu chí tương đồng	
TT.39	TT.04 & AUN	TT.39	TT.04 & AUN	TT.39	TT.04 & AUN
7. Người học và hoạt động hỗ trợ người học	8. Người học và hoạt động hỗ trợ người học	6	5	7.1 7.3 7.4 7.5 7.6	8.1 8.4 Kết hợp 8.4 và 8.5 Tương tự 10.6 Kết hợp 8.5 và 9.5
8. Cơ sở hạ tầng công nghệ, trang thiết bị và học liệu	9. Cơ sở vật chất và trang thiết bị	8	5	8.1-8.2 8.3 8.4-8.7 8.8	Trùng lặp 9.4 Tương tự 9.1 Trùng lặp 9.2 và 9.4 9.3
9. Quản lý triển khai chương trình đào tạo	-	5	-	9.4	9.5
10. Bảo đảm và nâng cao chất lượng chương trình đào tạo	10. Nâng cao chất lượng	5	6	10.1 10.2 10.3 10.4 10.5	10.1 10.2 10.3 10.4 10.5
11. Kết quả đầu ra	11. Kết quả đầu ra	3	5	11.1 11.2 11.3	11.1 11.2 11.5
Tổng		55	53	46	Tỉ lệ tương đồng 84 %

Nguồn: tác giả đối chiếu Thông tư 39/2020/TT-BGDĐT, Thông tư 04/2016/TT-BGDĐT và phiên bản 3.0 bộ tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo AUN (2015)

Khuôn khổ pháp lí hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

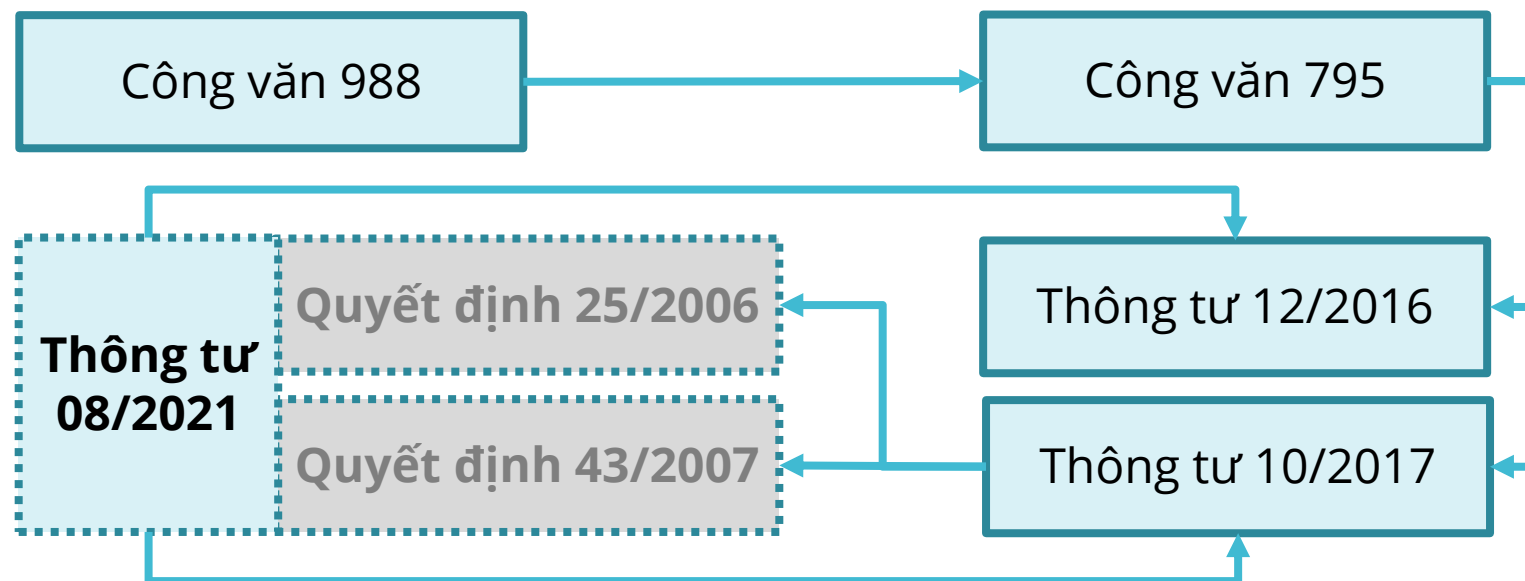
Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

- **Công văn 988:** “căn cứ vào kết quả đánh giá chất lượng người học, thủ trưởng cơ sở đào tạo quyết định công nhận kết quả học tập tích lũy” → hướng dẫn bổ sung **công văn 795** → tham chiếu về:

- **Thông tư 12/2016:** không có quy định về kiểm tra đánh giá
- **Thông tư 10/2017:** “Thủ trưởng cơ sở giáo dục đại học quy định về việc đánh giá quá trình học tập, tổ chức thi hoặc kiểm tra giữa kỳ trên cơ sở quy định của hình thức giáo dục chính quy và phù hợp với hình thức ĐTTX”

→ TẤT CẢ tham chiếu về Quyết định 25/2006 và Quyết định 43/2007, về sau thay bằng **Thông tư 08/2021** (dành cho đào tạo chính quy tập trung)

Khuôn khổ pháp lý hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

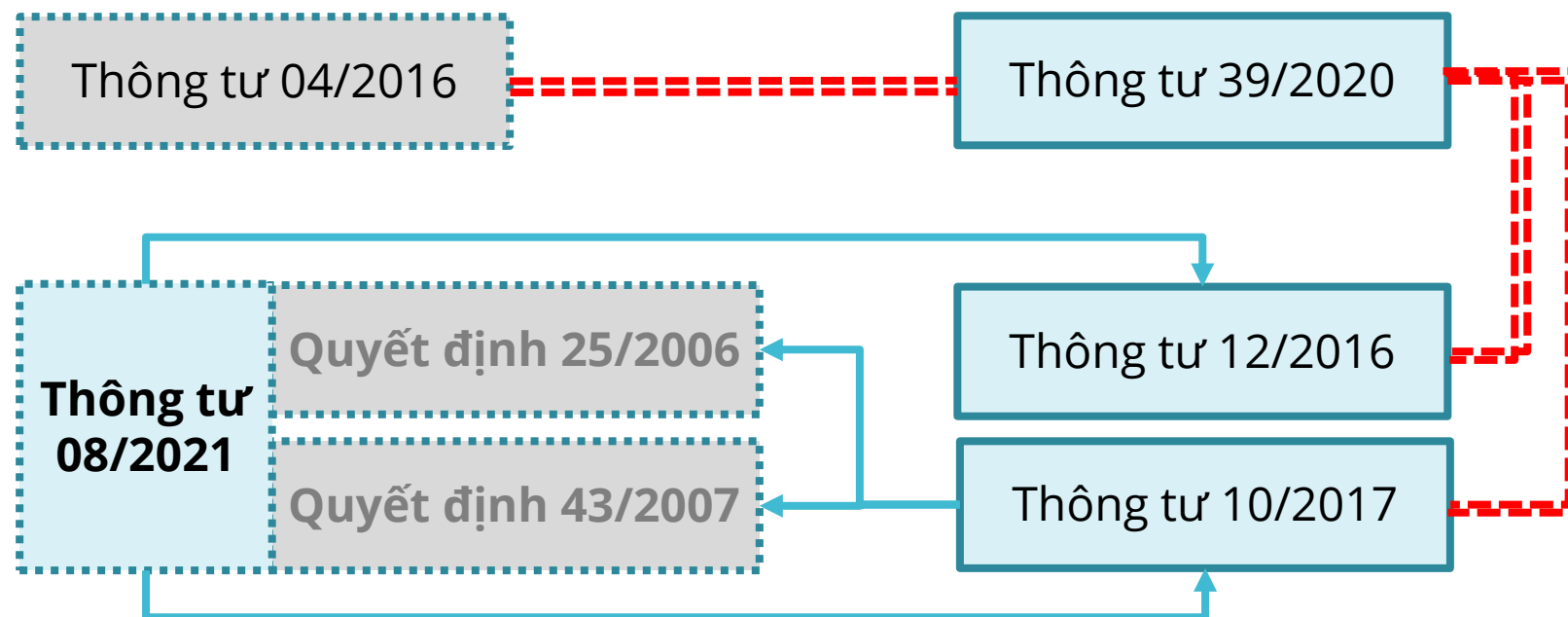
Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

• Thông tư 39/2020:

- **Điều 8. Tiêu chuẩn 4:** Hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của người học → Tương tự toàn bộ Điều 9 (Tiêu chuẩn 5) và một phần Điều 12 (Tiêu chuẩn 8) của Thông tư 04/2016
- **Tổng thể 11 tiêu chuẩn và 55 tiêu chí:** 84 % tương đồng với Thông tư 04/2016 + phần còn lại tương tự các thông tư 12/2016 và 10/2017 + ghi chú điều kiện "*phù hợp với hình thức đào tạo từ xa*" và/hoặc "*đáp ứng đúng các quy định hiện hành*"

Khuôn khổ pháp lý hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

• Các quyết định số 25/2006 và 43/2007 của BGD&ĐT:

- Giáo viên phụ trách môn học đề xuất cách tính điểm tổng hợp
- Hiệu trưởng phê duyệt, quy định rõ trong đề cương chi tiết của học phần các điểm đánh giá bộ phận:
 - Kiểm tra thường xuyên
 - Đánh giá nhận thức và thái độ
 - Đánh giá thực hành
 - Chuyên cần
 - Thi giữa học phần
 - Tiểu luận
 - Thi kết thúc học phần (yêu cầu bắt buộc và phải có trọng số không dưới 50 % tổng điểm môn học)

• Thông tư 08/2021 Ban hành Quy chế đào tạo trình độ đại học:

- Mỗi học phần có tối thiểu 2 cột điểm thành phần
- Phương pháp đánh giá, hình thức đánh giá, trọng số điểm thành phần quy định trong đề cương chi tiết
- Đánh giá trực tuyến không quá 50 % trọng số điểm học phần
- Bảo vệ, đánh giá đề án, khoá luận tốt nghiệp trực tuyến có trọng số cao hơn kèm theo các điều kiện về hội đồng và ghi hình, ghi âm
- **Các công văn 707 và 2077:** cho phép tổ chức bảo vệ tốt nghiệp trực tuyến trong thời gian dịch COVID-19 năm 2021 kèm theo các điều kiện về hội đồng và ghi hình, ghi âm (như thông tư 08/2021)

Khuôn khổ pháp lý hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

- **Thông tư 20/2020/TT-BGDĐT** Quy định chế độ làm việc của giảng viên cơ sở giáo dục đại học – **Điều 3:**
 - **Khoản 2:** "*Giờ chuẩn giảng dạy* là đơn vị quy đổi từ số giờ lao động cần thiết để hoàn thành khối lượng công việc nhất định thuộc nhiệm vụ của giảng viên tương đương với một tiết giảng lý thuyết trình độ đại học trực tiếp trên lớp (*hoặc giảng dạy trực tuyến*), bao gồm *thời gian lao động cần thiết trước, trong và sau tiết giảng*"
 - **Khoản 3:** "*Thời gian giảng dạy* trong kế hoạch đào tạo được tính bằng giờ chuẩn giảng dạy, trong đó *một tiết giảng lý thuyết* trình độ đại học trực tiếp trên lớp (*hoặc giảng dạy trực tuyến*) *50 phút* được tính bằng *một giờ chuẩn giảng dạy*"
 - **Khoản 4:** "*giờ chuẩn giảng dạy* trực tiếp trên lớp (*hoặc giảng dạy trực tuyến*) phải đảm bảo *tối thiểu 50% định mức quy định*"
- **Thông tư 08/2021/TT-BGDĐT** Ban hành Quy chế đào tạo trình độ đại học:
 - **Điều 8, Khoản 2:** "*Đối với đào tạo theo hình thức chính quy và vừa làm vừa học, tối đa 30% tổng khối lượng của chương trình đào tạo được thực hiện bằng lớp học trực tuyến.*"

Khuôn khổ pháp lí hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn
chất lượng

Các quy định về kiểm tra
đánh giá

Các quy định về thời lượng
đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

- **Thông tư 123/2009/TT-BTC** Quy định nội dung chi, mức chi xây dựng chương trình khung và biên soạn chương trình, giáo trình các môn học đối với các ngành đào tạo Đại học, Cao đẳng, Trung cấp chuyên nghiệp:
 - **Điều 4, Khoản 1, Điểm c:**
 - Viết giáo trình: 70.000 đồng/trang chuẩn
 - Sửa chữa và biên tập tổng thể: 25.000 đồng/trang chuẩn
 - Chi thẩm định nhận xét: 35.000 đồng/trang chuẩn
- **Thông tư 194/2012/TT-BTC** Hướng dẫn mức chi tạo lập thông tin điện tử nhằm duy trì hoạt động thường xuyên của các cơ quan, đơn vị sử dụng ngân sách Nhà nước
 - **Điều 3. Nội dung chi & Điều 4. Mức chi** [tạo lập thông tin điện tử]:
 - Chi nhập dữ liệu
 - Chi tạo lập các trang siêu văn bản
 - Chi tạo lập thông tin điện tử trên cơ sở các dữ liệu có sẵn
 - Chi số hoá thông tin

Khuôn khổ pháp lý hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

• Dạy học trực tuyến là gì?

- Không có định nghĩa rõ ràng: “đào tạo qua mạng” (thông tư 12/2016); “đào tạo trực tuyến” (các công văn 795 và 988); “giảng dạy trực tuyến” (thông tư 20/2020); “dạy và học trực tuyến”, “lớp học phương thức trực tuyến”, “lớp học trực tuyến” (thông tư 08/2021); “dạy học trực tuyến”, “dạy học trực tiếp”, “dạy học trực tuyến trực tiếp” (thông tư 09/2021)
- Có sự giao thoa và vận dụng xen kẽ với “đào tạo từ xa” (thông tư 10/2017; các công văn 795 và 988; thông tư 39/2020)

• Như thế nào là “phù hợp với hình thức đào tạo từ xa”?

- Không có cùng cách hiểu vấn đề
- Không có cùng tiêu chí đánh giá và thang đo
- Chỉ quy định về điều kiện cần, nhưng thiếu điều kiện đủ
- Các tính chất đặc thù của dạy học trực tuyến chưa được lưu tâm làm rõ (về mặt tổ chức, nhân lực, phương pháp sư phạm, kĩ thuật)
- Khó đạt được sự đồng thuận về chất lượng dạy học trực tuyến

• Vận dụng sao cho “đáp ứng đúng các quy định hiện hành”?

- Các văn bản dẫn lòng vòng đến nhau
- Rủi ro đáp ứng được quy định trong văn bản này nhưng lại vi phạm quy định trong văn bản khác
- Trách nhiệm đặt nặng lên vai thủ trưởng cơ sở giáo dục

Khuôn khổ pháp lý hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản
Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng

Các quy định về kiểm tra đánh giá

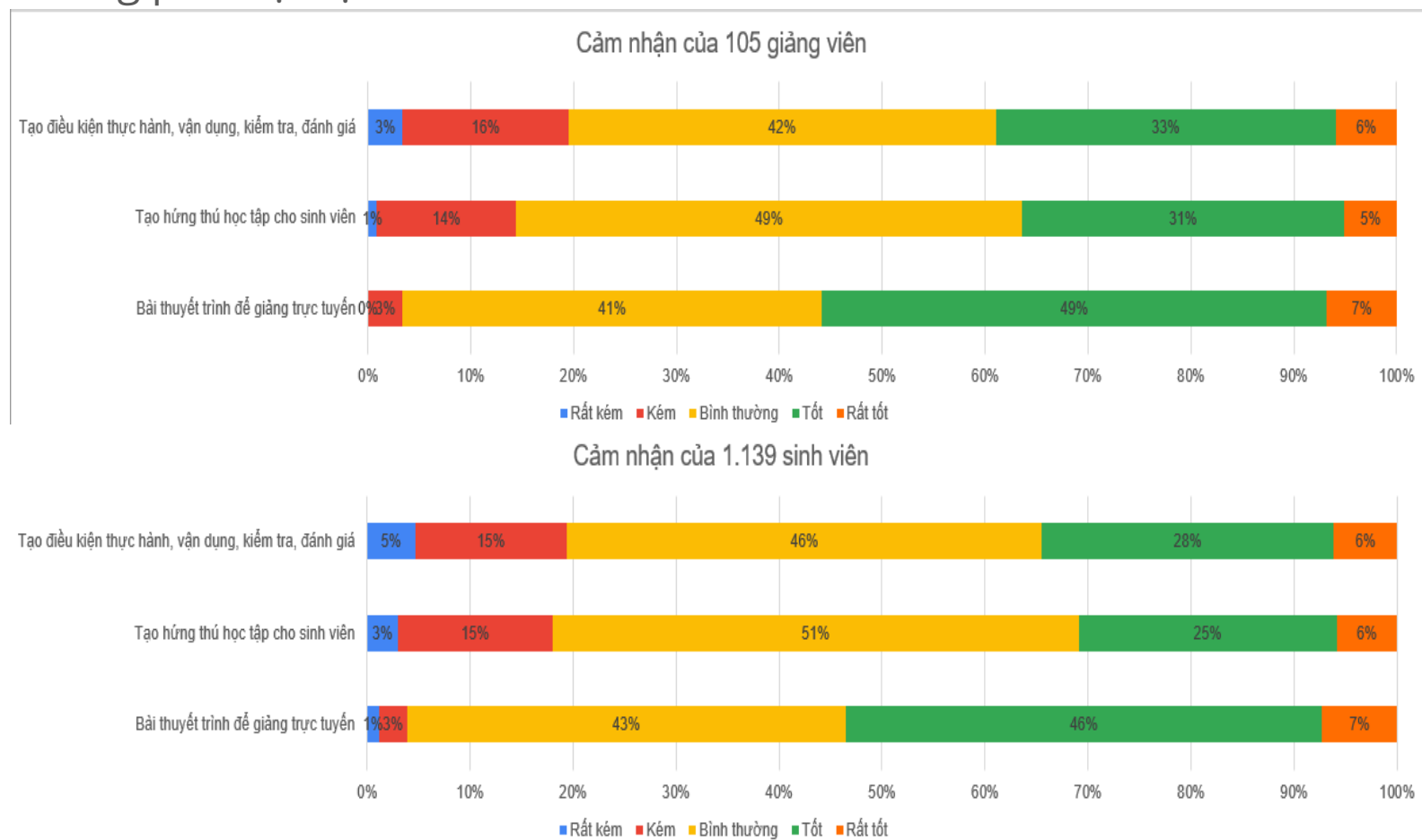
Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

- Kết quả sơ bộ khảo sát cảm nhận của sinh viên và giảng viên Trường ĐH KHXN&NV, ĐHQG-HCM về dạy học trực tuyến bằng *videoconference* ứng phó đại dịch COVID-19:

Nguồn: Nguyễn Tấn Đại, Ngô Thị Thu Trang (khảo sát từ 25/09 đến 23/10/2020, kết quả chưa công bố)

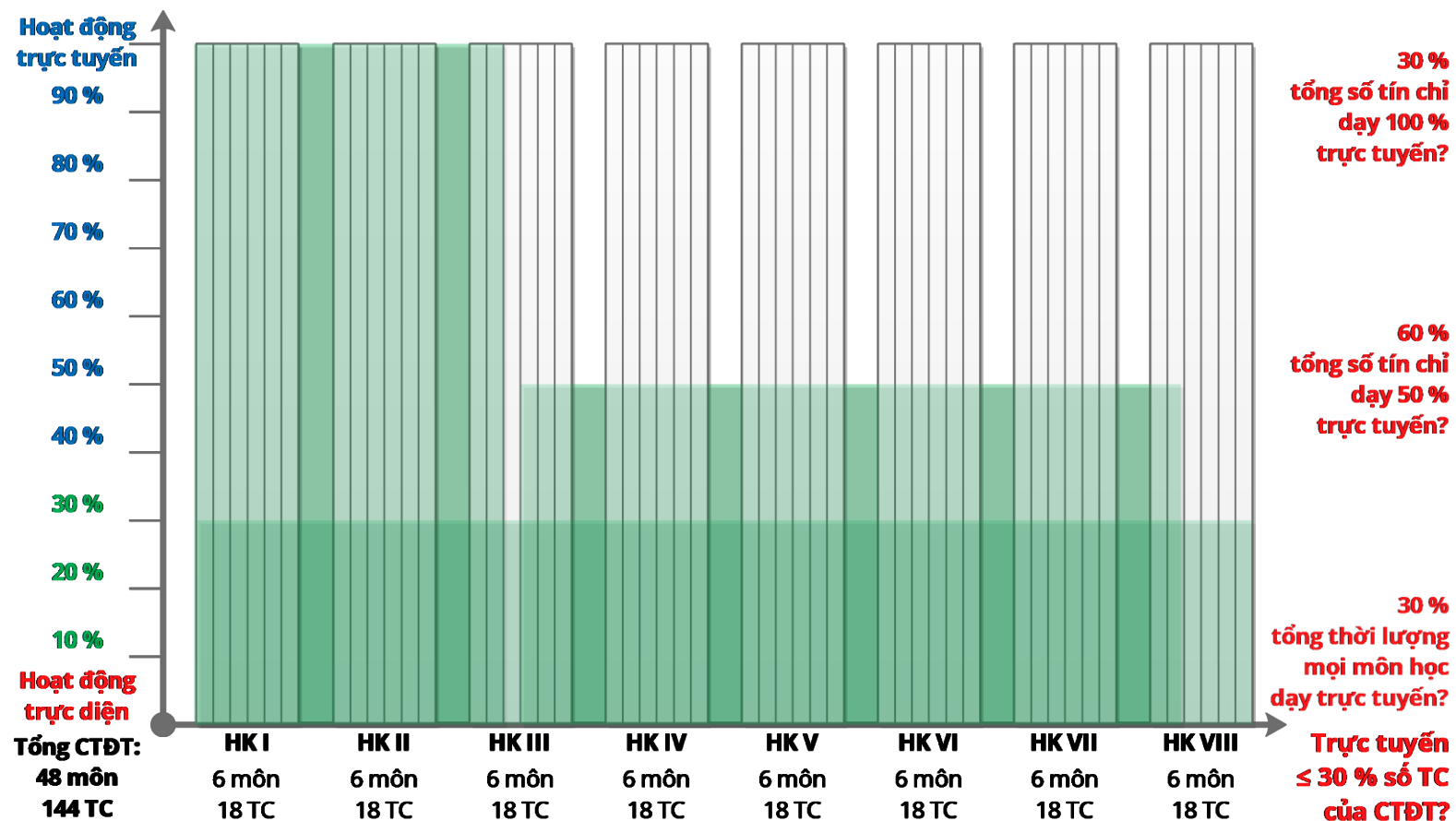
Khuôn khổ pháp lí hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản
Các quy định về tiêu chuẩn chất lượng
Các quy định về kiểm tra đánh giá
Các quy định về thời lượng đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

- Quy định “tối đa 30% tổng khối lượng của chương trình đào tạo được thực hiện bằng lớp học trực tuyến” (thông tư 08/2021)
 - Có được thay giờ học trên lớp bằng hoạt động trực tuyến không đồng bộ?

Khuôn khổ pháp lý hiện hành về dạy học trực tuyến

Hệ thống văn bản

Các quy định về tiêu chuẩn
chất lượng

Các quy định về kiểm tra
đánh giá

Các quy định về thời lượng
đào tạo và chi phí

Một số câu hỏi đặt ra

Thư mục

- **AUN. (2015).** *Guide to AUN-QA assessment at programme level (Version 3.0)*. Bangkok, Thailand: ASEAN University Network.
- **Dondi, C., Moretti, M. & Nascimbeni, F. (2006).** Quality of e-learning: Negotiating a strategy, implementing a policy. In U.-D. Ehlers & J. M. Pawlowski (Eds.), *Handbook on quality and standardisation in e-learning* (pp. 31–50). Berlin, Germany: Springer.
- **Ehlers, U.-D., & Pawlowski, J. M. (Eds.). (2006).** *Handbook on quality and standardisation in e-learning* (pp. 1-8). Berlin, Germany: Springer.
- **Layte, M., & Ravet, S. (2006).** Rethinking quality for building a learning society. In U.-D. Ehlers & J. M. Pawlowski (Eds.), *Handbook on quality and standardisation in e-learning* (pp. 347–366). Berlin, Germany: Springer.
- **Martin, F., & Kumar, S. (2017).** Frameworks for assessing and evaluating e-learning courses and programs. In A. A. Piña, V. L. Lowell, & B. R. Harris (Eds.), *Leading and managing e-learning: What the e-learning leader needs to know* (pp. 271–280). New York, NY: Springer.
- **Pawlowski, J. M. (2006).** Adopting quality standards for education and e-learning. In U.-D. Ehlers & J. M. Pawlowski (Eds.), *Handbook on quality and standardisation in e-learning* (pp. 65–78). Berlin, Germany: Springer.
- **Stracke, C. M. (2019).** Quality frameworks and learning design for open education. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 20(2). DOI: 10.19173/irrodl.v20i2.4213.
- **Vlăsceanu, L., Grünberg, L., & Pârlea, D. (2007).** *Quality assurance and accreditation: A glossary of basic terms and definitions* (pp. 46-51). Bucharest, Romania: UNESCO-CEPES.